

Biuro podróży OSP, czyli jak zorganizować bezpieczną wycieczkę dla młodzieży

Jednym z ważnych elementów szkoleniowych w ramach młodzieżowych i dziecięcych drużyn pożarniczych są wycieczki. Podczas wyjazdów jedno- lub parodniowych zachodzą bardzo ważne procesy socjalizujące naszej drużyny – poznajemy podopiecznych w sytuacji zupełnie różnej od zbiórek. Podpowiadamy, jak zorganizować wycieczkę, kto może być opiekunem, jak dobrać odpowiedni termin i miejsce wyjazdu.

PAWEŁ MACIEJNY, PIOTR KOZIEŁ

Informacje dotyczące organizowania wycieczek zawarte są w kilku aktach prawnych, postaramy się na początek wykażać, które z nich NIE DOTYCZĄ wycieczek w ramach MDP.

- Ustawa z 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych – nie ma ona zastosowania, gdy impreza ma charakter okazjonalny, niezarobkowy i dla ograniczonej grupy osób (art. 3 pkt 1), a takimi w większości są wycieczki organizowane w ramach MDP.
- Ustawa z 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych – tutaj określone są wyłącznie wymagania dotyczące pilotów wycieczek i przewodników turystycznych.
- Rozporządzenie ministra edukacji narodowej z 25 maja 2018 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki dotyczy wyłącznie placówek oświatowych – podobnie więc i tutaj nie znajdziemy wskazówek odnośnie organizacji wycieczek MDP, ponieważ nie może mieć zastosowania dla jednostek niepodlegających prawu oświatowemu.
- Art. 92a pkt 1 ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty ma zastosowanie dla każdego podmiotu organizującego wycieczki dla dzieci i młodzieży. Należy jed-

nak mieć na uwadze, że jego zakres obowiązuje wyłącznie, gdy impreza trwa nieprzerwanie co najmniej 2 dni i jest zorganizowana w okresie ferii letnich i zimowych oraz w czasie wiosennej i zimowej przerwy świątecznej (art. 92a pkt 1). Ten przepis już bardzo często ma zastosowanie w przypadku MDP, jednak jest on dedykowany przede wszystkim organizacji obozów, kolonii i półkolonii.

Jeśli więc stowarzyszenie, jakim jest np. OSP, zamierza zorganizować wycieczkę dla członków swojej organizacji, to, o ile nie jest to w czasie określonym art. 92a pkt 1 ustawy o systemie oświaty, nie spełnia warunków z ustawy o usługach hotelarskich i nie wymaga usług pilota turystycznego, to w obecnym systemie nie ma innych przepisów prawnych, a co za tym idzie ograniczeń dla organizowania wycieczek.

Nie ma przeszkód prawnych

Nie ma zatem żadnych wymagań dotyczących sprawowania opieki na takich wycieczkach. Opiekun ani organizator nie muszą legitymować się żadnymi specjalnymi uprawnieniami. Ponieważ porozumienie między rodzicem a organizatorem wycieczki ma charakter umowy, zastosowanie może mieć tutaj wyłącznie ustawa z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny. Nie wyklucza on również możliwości zawierania umowy w formie ustnej, nie określa jednak standardów sprawowania opieki nad dzieckiem.

Reasumując, jako stowarzyszenie możemy organizować wycieczki dla naszych członków, w tym członków niepełnoletnich, i nie musimy legitymować się żadnymi specjalnymi uprawnieniami w tym zakresie. Jedyne regulacje z tym związane mogą wystąpić w statucie stowarzyszenia – czyli nakładamy je sami na siebie. Jednak organizując różnego typu wyjazdy, musimy pamiętać, że ponosimy pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo dzieci. Żadne przepisy nie zwalniają organizatora wycieczki z zapewnienia bezpieczeństwa jej uczestnikom, gdyż w przypadku wystąpienia zagrożenia życia lub zdrowia, mają zastosowanie odpowiednie przepisy Kodeksu karnego lub Kodeksu wykroczeń.

Jak zorganizować wycieczkę MDP w 10 krokach?

1. Cel – ustalamy, co chcemy osiągnąć, organizując wycieczkę, czy wyjazd będzie miał charakter szkoleniowy, czy wyłącznie integracyjny lub wypoczynkowy.
2. Termin i czas trwania – sprawdzamy, czy nie koliduje z istotnymi datami takimi jak egzaminy, komunie itp. Decydujemy, jak długo będzie trwał wyjazd i czy w tym czasie jesteśmy w stanie zrealizować założony przez nas cel. Zwracamy uwagę, czy np. organizując wyjazd w wakacje lub ferie, nie wpa-

damy w przepis art. 92a pkt 1 ustawy z 7 września 1991 r., o którym wspomniano wcześniej.

3. **Finanse** – określamy, czy koszt wycieczki będzie całościowo lub częściowo pokrywany ze środków własnych, z dotacji itp. (UWAGA: warto, by przynajmniej częściowo rodzice dzieci z MDP partycypowali w kosztach, pozwala to uniknąć sytuacji, że dziecko po prostu nie przyjdzie na zbiórkę w dniu wyjazdu). Jeżeli wycieczka jest finansowana ze środków zewnętrznych, zapoznajemy się dokładnie z warunkami dofinansowania. Pamiętajmy o rozliczeniu się z rodzicami, jeżeli wpłacali pieniądze na wyjazd: zbieramy rachunki, przedstawiamy je, staramy się być w jak najwyższym stopniu transparentni.
4. **Zgody** – wyjazd osoby niepełnoletniej wymaga zgody rodziców lub opiekunów prawnych. Zgoda powinna zawierać dane identyfikujące dziecko, kontakt do rodziców, informacje o stanie zdrowia dziecka, jeżeli relacja z wycieczki ma zostać upubliczniona – zgodę na upublicznienie wizerunku dziecka (z wyłączeniem przypadku, gdy mamy już taką zgodę zawartą przy akceptacji na udział dziecka w zajęciach MDP), podpisy rodziców bądź opiekunów prawnych (UWAGA: warto zebrać podpisy obojga rodziców lub opiekunów, jeżeli nie mają ograniczenia władzy rodzicielskiej, zdarzają się sytuacje, że zgodę na wyjazd wyraża tylko jeden z rodziców, drugi jest przeciw i jako organizujący wycieczkę znajdziemy się w sytuacji dosyć niewy-

godnej). Wzory zgód na wyjazd dzieci w ramach MDP można znaleźć m.in. na stronie komisji MDP powiatu żywieckiego mdp.beskidy.pl w zakładce MDP/dokumentacja MDP.

5. **Rodzice** – powinni zostać poinformowani o celu wycieczki, planie działań, czasie trwania, kosztach, zasadach, które wprowadzamy w czasie trwania wycieczki. Doprowadzają dzieci na miejsce zbiórki i odbierają po zakończeniu wycieczki. Jeżeli dziecko po zakończeniu wycieczki ma samo wracać do domu, zalecamy posiadanie tego na piśmie z podpisem rodzica. Pomimo zgód warto dopytać rodziców o stan zdrowia dzieci, jak znoszą podróż autokarem, czy przyjmują na stałe jakieś leki itp. Z perspektywy wieloletniego organizatora wycieczek dodamy, iż warto poinformować rodziców, co dziecko powinno zabrać w prowiancie i jak się ubrać oraz jakie zjeść śniadanie, żeby nie dochodziło do tak prozaicznych sytuacji, gdy dziecko jedzie w np. dwugodzinną podróż autokarem wyposażone w colę i chipsy, bez śniadania, na wyprawę na Giewont w klapkach. Pamiętajmy, że nawet jeśli coś dla nas wydaje się logiczne, nie musi być logiczne dla wszystkich.
6. **Miejsce** – zależnie od celu wycieczki, pory roku, czasu trwania powinniśmy sporządzić listę rzeczy potrzebnych dziecku i odpowiednio wcześniej przekazać ją rodzicom. Zwracamy uwagę, iż np. wycieczka w góry, wycieczka rowerowa czy wycieczka do parku narodowego, wymagają od nas dodatkowych

czynności (przewodnik, liczba uczestników przypadających na opiekuna, bilety wstępu itp.).

7. **Autokar** – korzystamy ze sprawdzonych przewoźników. Podczas podróży dzieci siedzą, nie przemieszczają się w autokarze, nie obracają tyłem do kierunku jazdy. Zachęcamy, aby opiekunowie siedzieli na miejscach obok drzwi.
8. **Bezpieczeństwo** – odpowiadamy za nie od momentu przejścia dzieci od rodziców do momentu ich odebrania. Omawiamy z dziećmi, czego od nich wymagamy podczas wycieczki. W miarę możliwości staramy się mieć je w zasięgu wzroku, wiemy, jaki jest stan osobowy grupy, czy ktoś się oddalił i gdzie. Co jakiś czas liczymy uczestników.
9. **Leki** – w przypadku potrzeby podawania leków, które dziecko przyjmuje na stałe, to my je wydzielamy.
10. **Czas wolny** – pojęcie, które należy wyrzucić ze swojego słownika. Dzieci bardzo szybko regenerują swoje siły i jeżeli my nie zapewnimy im celowej i bezpiecznej aktywności – zapewnią ją sobie same, prawdopodobnie mniej celową i dużo bardziej niebezpieczną.

Podsumowując, wycieczka dla MDP może być dla dzieci wspaniałą przygodą, może mieć ogromną wartość szkoleniową i będzie taką miała, jeżeli zostanie odpowiednio przygotowana.

**Opracowane przez
Forum Instruktorów Ratownictwa
i Edukacja Drużyn Pożarniczych
Fot. archiwum FIREDP**

